

Stališča agencije kot odziv na odprta vprašanja in predloge, podane v okviru javnega posvetovanja »Prenova metodologije obračunavanja omrežnine in tarifnega sistema«

Projekt »Prenova metodologije obračunavanja omrežnine in tarifnega sistema«, ki je v fazi implementacije, naslavlja vse izzive energetskega prehoda v nizkoogljično družbo in osrednje vloge opolnomočenega odjemalca z izpostavljenim upoštevanjem vseh regulativnih načel, posebej še povračilo stroškov, ekonomsko učinkovitost, nediskriminatornost in preglednost. Uveljavitev prenovljene metodologije obračuna je na podlagi vmesnih rezultatov predvidena v dveh korakih. Najprej z uveljavitvijo prehodne izboljšane metodologije, s katero bo veljavna metodologija korenito prenovljena in prilagojena novim okoliščinam v elektroenergetskem sistemu, kasneje pa, ob izpolnjenih pogojih, povezanih z razpoložljivostjo podatkov, tehnologij ter razvoja trga, z uveljavitvijo ciljne metodologije, ki bo trajneje podpirala proces energetskega prehoda v kontekstu aktivnejše uporabe sistema oziroma opolnomočenja odjemalcev.

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je že od začetka projekta vključevala zainteresirano javnost v okviru diseminacijskih aktivnosti in odprte komunikacije po elektronskem naslovu posvetovanje.tarife@agen-rs.si.

V okviru javnega posvetovanja, odprtega med 9. 7. 2021 in 25. 8. 2021, je agencija prejela vprašanja in predloge petih deležnikov, ki so bili zbrani z dopisi in prek spletnega sistema Slido. Odprta vprašanja in predloge agencija naslavlja v stališčih, predstavljenih v nadaljevanju in razdeljenih po tematskih področjih, ki so bila izpostavljena v komunikaciji z deležniki in se nanašajo na javno posvetovanje o zadevnem projektu.

1. Cilji projekta in ključni indikatorji uspešnosti

Agencija je cilje prenove metodologije obračunavanja jasno opredelila z javnimi objavami o zagonu projekta, s tehnično specifikacijo v okviru javnega naročila storitev zunanjega izvajanja in tudi v okviru diseminacijskih aktivnosti (javno posvetovanje v okviru projekta). Med cilji so ustrezna zasnova tarif za omogočanje izvajanje novih vlog in odgovornosti ter storitev, ki jih vpeljuje paket direktiv Čista energija za vse Evropejce (aktivni odjemalec, energetske skupnosti, prožnost itd.). Zainteresirana javnost je med drugim izpostavila vprašanje, kako bo agencija doseganje teh ciljev spremljala oziroma ali ima postavljene ustrezne kazalnike uspešnosti za vrednotenje učinkovanja uveljavitve novih tarif.

Cilj prenove tarif za omrežnino ni implicitno subvencioniranje nobenega od novih konceptov, kar je tudi osnovno načelo novega evropskega normativnega okvira na področju oblikovanja tarif za uporabo omrežja. Tarife morajo odražati stroške uporabe omrežja, biti poštene, nezapletene in nevtralne do kakršne koli dejavnosti, tehnologije ali česar koli drugega, kar izhaja že iz uvodne določbe 81 Direktive 2019/944. Tarife ne smejo navzkrižno subvencionirati, prav tako ne smejo predstavljati subvencije in morajo prvenstveno pokrivati stroške omrežja. Če bi nove koncepte, tehnologije in storitve subvencionirali implicitno s tarifami za omrežnino, prevalimo del stroškov uporabe omrežij na ostale uporabnike, kar je v nasprotju s splošnim načelom določitve tarif, po katerem naj stroške uporabe omrežja nosi tisti uporabnik, ki te stroške povzroča. Obenem pa bo prožnost z vzpostavitvijo novih tarif in novo metodo obračunavanja (tako na strani končnih odjemalcev kot tudi na ravni energetske skupnosti) bistveno bolj nagrajena kot v okviru obstoječih tarif – takšna zasnova tarif torej prinaša

koristi prožnejši uporabi sistema, kar lahko aktivni odjem in energetske skupnosti izkoristijo za ustvarjanje dodatnih koristi. Obe predlagani metodologiji, torej Metodologija #1 in Metodologija #2, ponujata implicitne koristi za aktivni odjem oziroma energetske skupnosti, če skupaj optimizirajo in prilagajajo svojo porabo cenovnim signalom, ki jih dajejo tarifne postavke¹ - možnost za to imajo, saj posedujejo tehnologijo in ustrezna orodja. Prav tako bodo novi poslovni primeri uporabe inovativnih rešitev in storitev zaradi oblikovanja tarif, kot predlaga agencija, bolj uspešni oziroma bolj konkurenčni tradicionalnim pristopom.

Ob upoštevanju tega izhodišča je jasno, da kazalniki uspešnosti niso usmerjeni prvenstveno v kvantitativno vrednotenje (npr. deleža aktivnega odjema, števila vzpostavljenih energetske skupnosti, integrirane polnilne infrastrukture ipd.), pač pa večinoma v kvalitativno. V nadaljevanju predstavljamo kazalnike uspešnosti, s katerimi bomo skušali² vrednotiti uspešnost projekta:

- *Vpliv tarif na poslovne primere uporabe, povezane z uveljavitvijo novih vlog na trgu*, kot sta aktivni odjemalec in energetske skupnosti. S tem kazalnikom bomo skušali oceniti, ali tarife spodbujajo ali ovirajo aktivni odjem oziroma vzpostavitev energetske skupnosti. Kazalnik bomo vrednotili na letni ravni.
- *Znižanje ali zamik stroškov za ojačitve in razširitve omrežja*. S tem kazalnikom bomo spremljali, kako signali vplivajo na spremenjeno uporabo omrežij oziroma uporabo novih storitev v smislu obvladovanja rasti koničnih obremenitev, ki so gonilnik konvencionalnih naložb. Spremljanje tega kazalnika je bolj dolgoročno, saj pričakujemo merljive vplive na agregirane profile, na katerih temeljijo tarife v obdobju nekaj let. Ovrednotenje kazalnika je zelo zahtevno, saj v danem trenutku agencija ne poseduje dovolj podatkov – za vrednotenje tega kazalnika bo treba v izmenjavi z operaterji povečati nabor podatkov.
- *Elastičnost odjema v povezavi s časovnim razlikovanjem tarifnih postavk*. S tem kazalnikom spremljamo ustreznost določitev časovnih blokov. Kazalnik spremljamo dolgoročneje, vsaj v prvi fazi uveljavitve sprememb (na ravni regulativnega okvira), ob povečanju deleža aktivnega odjema pa se frekvenca vrednotenja ustrezno poveča³.

Na podlagi prej navedenih kazalnikov uspešnosti bo agencija ciklično vrednotila uspešnost prenove tarifnega sistema in izvajala ustrezne prilagoditve (izvajanje adaptivnega reguliranja). V okviru projekta ni bilo izvedenih simulacij potencialnega povečanja prožnosti uporabnikov omrežja. Razlogov je več: projekt je izjemno obsežen in kompleksen ter izvajanje simulacij ni bilo vključeno v tehnično specifikacijo projekta. Poleg tega so te simulacije odvisne od vhodnih parametrov oziroma množice predpostavk, za določitev katerih ustrezne strokovne podlage niso razpoložljive. Zato bi bili tudi rezultati tovrstnih simulacij zgolj špekulativni oziroma zavajajoči. Morda bi bilo smiselno v prihodnje za simulacijo primeroma uporabiti določene parametre iz nacionalnega programa razvoja pametnih omrežij⁴, ki temelji na NEPN⁵ in na podlagi katere je bila izračunana potreba po finančnih sredstvih za

¹ Tarifne postavke omrežnine bodo oblikovane različno glede na posamezne časovne bloke tako, da se bo upoštevala obremenitev omrežja v posameznem časovnem bloku glede na skupno sistemsko konico. Tako določene tarifne postavke omrežnine bodo spodbujale uporabo omrežja v obdobju nezasedenosti omrežja in bodo zniževale skupne stroške sistema, saj bodo na ta način zmanjšane potrebe za naložbe v ojačitve oziroma razširitve omrežja oziroma bodo le-te odložene.

² V okviru omejitev, ki so posledica nerazpoložljivosti potrebnih vhodnih podatkov

³ Spremljanje bo najverjetneje mogoče le na ravni profila posamezne porabniške skupine

⁴ Posodobitev nacionalnega programa pametnih omrežij (Študija št. 2444, EIMV, Univerza v Mariboru, Univerza v Ljubljani)

⁵ https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf

zagotavljanje prožnosti na ravni distribucije, kar pa bo zahtevalo tudi ovrednotenje strokovnih podlag, na katerih temelji omenjena ocena.

Obstaja še vrsta drugih kazalnikov uspešnosti, na katere tarifa vpliva posredno in jih agencija spremlja v okviru izvajanja reguliranja – npr. kazalniki kakovosti oskrbe⁶. Poleg navedenih bi lahko opredelili še dodatne kazalnike uspešnosti z določenim vplivom zasnove tarif, ki pa jih zaradi drugih močnejših vplivnih komponent agencija za spremljanje učinkov ne more uporabiti.

2. Hranilniki energije

Hranilniki energije omogočajo shranjevanje električne energije za kasnejšo končno uporabo električne energije. Električna energija se v hranilniku lahko shrani npr. v obliki vodne energije ali pa v kemični obliki, njen namen pa je ponovna pretvorba v električno energijo. Za namene določitve tarif in metode obračunavanja omrežnine hranilnik predstavlja uporabnika omrežja, ki je s samostojnim prevzemno-predajnim mestom priključen na omrežje in v določenem časovnem obdobju prevzema električno energijo iz omrežja, v drugem časovnem obdobju pa električno energijo predaja v omrežje.

Direktiva 2019/944 določa, da je razvoj tovrstnih uporabnikov omrežja treba odpraviti pravne, poslovne in upravne ovire, vendar je hkrati treba zagotoviti, da morajo tovrstni uporabniki omrežja ustrezno prispevati h kritju stroškov sistema. Prav tako je treba zagotoviti, da ni dvojnega zaračunavanja omrežnine, ki nastane, če je hranilnik zavezanec za plačilo omrežnine, ko električno energijo prevzema iz omrežja in če je hranilnik zavezanec tudi za plačilo omrežnine za električno energijo, predano v omrežje.

Metodologija #1 ne predvideva omrežnine za proizvajalce za oddano električno energijo v omrežje⁷, zato morajo hranilniki plačevati omrežnino za prevzeto energijo iz omrežja, saj povzročajo stroške omrežja. Posamezne tarifne postavke omrežnine bodo skladno z Metodologijo #1 oblikovane različno glede na posamezne časovne bloke tako, da se bo upoštevala obremenitev omrežja v posameznem časovnem bloku glede na skupno konico omrežja. Zato bodo tarifne postavke omrežnine neposredno spodbujale hranilnike k prevzemu električne energije iz omrežja takrat, ko bo to manj zasedeno. Če bo hranilnik prevzel električno energijo iz omrežja v časovnem obdobju, ko bodo tarifne postavke omrežnine nižje, bo neposredno vplival na svoje stroške uporabe omrežja in na zasedenost omrežja. S tovrstno metodologijo bo zagotovljeno, da se torej upošteva pozitivna vloga hranilnika pri delovanju elektroenergetskega sistema.

Metodologija #2 predvideva plačilo omrežnine tudi za proizvajalce in hranilnike, zato bodo le-ti v okviru te metodologije podvrženi plačilu omrežnine za električno energijo, predano v omrežje, ki bo odražala prirastne stroške omrežja (stroške, povezane z razvojem omrežja), ne pa tudi plačilu preostalih stroškov.

Agencija dodaja, da je v okviru projekta ponovno proučila ureditev plačila omrežnine s strani hranilnikov in ugotavlja, da po posameznih državah nastopajo zelo različne prakse. Ponekod je mogoče zaslediti tudi dvojno zaračunavanje omrežnine, ki pa na podlagi CEP ni (več) dopustna.

Glede na osnovno načelo, da morajo tarife odražati stroške uporabe omrežja, je treba vsekakor še dodatno analizirati vse vidike obračunavanja omrežnine v času, ko hranilniki nudijo sistemske storitve

⁶ V uporabi tudi v Veliki Britaniji

⁷ –Proizvajalec ob priključitvi na omrežje plača omrežnino za priključno moč, ki se obračunava glede na moč potrebno za prevzem električne energije iz omrežja.

elektrooperaterjema, in ugotoviti, ali je treba skozi tarife upoštevati morebitne koristi. Vsekakor uporabnik omrežja (torej tudi hranilnik) v času zagotavljanja sistemskih storitev (npr. negativne rezerve) ne bi smel biti podvržen obračunu po dodatni tarifi za prekoračitev pogodbeno določene obračunske moči (Metodologija #1), vse ostale morebitne prilagoditve pa morajo temeljiti na ugotovljenih koristih.

Z ustrezno metodologijo obračunavanja je treba zagotoviti enakopraven položaj tovrstnih enot, ki bodo v bližnji prihodnosti lahko sodelovale na organiziranih trgih EU (v vzpostavitvi so platforme kot so PICASSO, MARI in TERRE) kakor tudi na lokalnih trgih s prožnostjo. Agencija bo o predlogih ustreznih rešitev pravočasno seznanila vse zainteresirane deležnike v okviru tega posvetovalnega procesa.

3. Energetske skupnosti

Energetske skupnosti državljanov so naslovljene v 16. členu Direktive 2019/944, ki zanje predpisuje pregledne in nediskriminatorne omrežnine, ki odražajo stroške, da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema. Zakonodajna podlaga (Zakon o oskrbi z električno energijo (ZOEE)), ki prenaša določbe te direktive v nacionalno zakonodajo, sicer še ni sprejeta. S stališča omrežnine so skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov podobno naslovljene v 22. členu Direktive 2018/2001. Določbe te direktive prenaša Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZRSOVE) (Uradni list RS, št. 121/21). Z vidika omrežnine se obravnavata obe vrsti skupnosti enako, kot je predstavljeno v nadaljevanju.

Za namen obračunavanja omrežnine je pomembno, kje v omrežju se lokacijsko nahajajo merilna mesta članov skupnosti, saj se na ta način določijo stroški uporabe omrežja, ki jih člani energetske skupnosti zaradi razpršene proizvodnje in porabe povzročajo. Le na ta način se lahko določi omrežnina posameznemu članu. Za omrežje in stroške omrežja ima energetska skupnost največjo korist, če se proizvodnja nahaja v bližini porabe, kar pomeni na ožjem področju istega napetostnega nivoja, kot se nahaja poraba električne energije, npr. v nizkonapetostnem omrežju iste transformatorske postaje ali srednje napetostnem omrežju iste razdelilno transformatorske postaje ipd.

V Sloveniji je predvideno (predlog ZOEE), da energetske skupnosti uporabljajo javno omrežje in da se omrežnina obračuna glede na posamezno prevzemno-predajno mesto. Če imajo člani energetske skupnosti v lasti proizvodno napravo (ali več naprav), se proizvedena električna energija deli med člani skupnosti po vnaprej določenem delitvenem ključu, enako kot če bi bili člani skupnostne samooskrbe (glej prilogo). Omrežnina za prevzeto električno energijo na posameznem merilnem mestu člana skupnosti se določi kot vsota:

1. *omrežnine po veljavni tarifni postavki glede na napetostni nivo*, in sicer za neto porabljeno električno energijo – razliko med celotno porabo na tem merilnem mestu in deležem proizvedene električne energije iz proizvodne naprave, ki pripada temu merilnemu mestu;
2. *omrežnine po znižani (prilagojeni) tarifni postavki za količine porabljene električne energije*, ki je bila po delitvenem ključu proizvedena v proizvodni napravi v lasti energetske skupnosti. V znižani tarifni postavki so zajeti zgolj stroški napetostnih nivojev, ki se uporabljajo pri prenosu električne energije med priključno točko proizvodne naprave in merilnimi mesti članov energetske skupnosti.

Z navedenim načinom obračunavanja omrežnine bodo člani energetske skupnosti kot aktivni odjemalci spodbujeni k porabi električne energije iz njihove proizvodne naprave takrat, ko bo proizvedena. Na ta način se posameznemu članu skupnosti ustrezno pripisujejo zgolj stroški

omrežja, ki ga uporablja, člani energetske skupnosti pa aktivno sodelujejo pri razbremenjevanju omrežja, ki ni neposredno vključeno v izmenjave električne energije med člani skupnosti, in s tem učinkovito prispevajo k zmanjšanju potreb po novih naložbah v elektroenergetsko infrastrukturo.

Poudarjamo, da zgoraj navedeno velja le za omrežnino za energijo. Omrežnina za moč se posameznemu članu energetske skupnosti obračuna na enak način kot ostalim odjemalcem.

Pregled konceptov energetske skupnosti in aktivnega odjema v kontekstu plačila omrežnine in drugih dajatev, kot je določeno z zakonodajo EU, je podan v Prilogi 1. Podrobnejši pregled normativne ureditve aktivnega sodelovanja odjemalcev pri proizvodnji električne energije v obliki samooskrbe ali energetske skupnosti v Sloveniji je podan v Prilogi 2. Iz obeh pregledov so jasno razvidne obveznosti plačila omrežnine in drugih dajatev za posamezne obravnavane vrste uporabe omrežja.

4. Izmenjava podatkov

Agencija izpostavlja, da je pogoj za uveljavitev reforme vzpostavitve učinkovite izmenjave podatkov z elektrooperaterjema, elektrodistribucijskimi podjetji in zaključenimi distribucijskimi sistemi, ki vključuje tudi anonimizirano izmenjavo masovnih merilnih podatkov. Pri tem gre za zagotavljanje širokega nabora podatkov, ki vključuje tehnične in ekonomske podatke, podatke o porabi in proizvodnji na različnih ravneh sistema vključno s točkami na skrajnem robu omrežja. Zagotavljanje podatkov bo zaenkrat zahtevano na letni ravni, začevši z zahtevo po podatkih v prvem četrtletju leta 2022, ko bomo pridobivali podatke za leto 2021, ki so ključni za izračun tarif za leto 2023.

V okviru izvajanja projekta smo pri zagotovitvi minimalnega nabora podatkov naleteli na vrsto ovir, ki so skrčile obseg zahtevanih podatkov in smo morali iskati poenostavitve. Izpostavljene ovire so otežile ter zakasnile proces izmenjave podatkov, zato jih je treba do naslednjega cikla učinkovito premostiti. Prav tako smo zaznali težave s kakovostjo masovnih merilnih podatkov, ki so prav tako odstopali od pričakovanj. Ne glede na navedeno agencija ugotavlja, da je bil pri podrobnih merilnih podatkih zajet statistično dovolj reprezentativen vzorec, ki omogoča ustrezno oceno obnašanja posameznih skupin odjemalcev. Agencija ob tem poziva vse v zadevne procese izmenjave podatkov vpletene deležnike, da se pravočasno pripravijo na izmenjavo in nemudoma pristopijo k odpravljanju vzrokov za navedene težave. Na podlagi izkušenj iz projekta bo agencija sicer skušala nabor zahtevanih podatkov še optimizirati, še posebej na področju zajema masovnih podatkov, s ciljem zmanjšanja bremen zavezancev za poročanje.

Iz odzivov zainteresirane javnosti je zaznati težnjo po mnogo bolj podrobnem upoštevanju prostorske granularnosti s ciljem zagotoviti tarife, ki bi še bolj odražale stroške uporabe omrežja (glede na lokacijo uporabnika omrežja)⁸. Glede na izkušnje iz tega projekta to še nekaj časa ne bo mogoče, je pa treba narediti vse, da bomo podrobnejše podatke v stanju zagotoviti pravočasno pred uveljavitvijo ciljne metodologije #2.

⁸ Odpraviti bo treba tudi normativno oviro, ki onemogoča uveljavitev različnih tarifnih postavk za iste skupine uporabnikov omrežja v Sloveniji

5. Ostali vidiki

Preliminarni rezultati analize vpliva prenove metodologije obračunavanja omrežnine in tarifnega sistema potrjujejo predvidevanja iz zgodnjih projektnih faz, da bo prenova metodologije obračunavanja in tarifnega sistema pomembneje vplivala na večino odjemnih skupin. Poleg spremenjenih razmerij alokacije stroškov uporabe omrežja na moč in energijo v prid moči, ki je skladnejši z ugotovljenim razmerjem stalnih in variabilnih stroškov elektrooperaterja⁹, so ključni vplivni dejavniki še prenovljen normativni okvir (glej točko 1) in predvsem razpoložljivost podrobnih merilnih podatkov, ki v času uveljavitve veljavne metodologije niso bili razpoložljivi. A že prva prenova (Metodologija #1) bo omogočila oziroma stimulirala prilagajanje odjema za doseganje učinkovitejše rabe omrežja, s katerim bo možno prispevati k skupnim neto koristim pri uporabi omrežja in zmanjšati stroške odjema. Obenem poudarjamo, da prenova skozi uveljavitev Metodologije #1 ne pomeni nadomestila za morebitno dinamično tarifiranje uporabe omrežja, ki se po potrebi aplicira dodatno. Prav tako prenova ne naslavlja problematike tehničnega izvajanja storitev za prilagajanje odjema (npr. avtomatizacijo krmiljenja), saj mora biti tehnološko nevtralna in zagotavljati, da uporabnik omrežja pokriva stroške, ki jih povzroča ne glede na to, ali je njegova poraba vodena ali ne.

Agencija bo na podlagi podanih priporočil izvajalca in zunanje presojevalca opravila določene, za samo uvedbo potrebne in obenem dopustne prilagoditve na podlagi analize končnih rezultatov, ki izhajajo iz striktno uporabe novega modela. Obseg tovrstnih prilagoditev bo izveden v okviru omejitev, ki izhajajo iz normativnega okvira in bodo ustrezno utemeljene. Agencija se zaveda, da bo za uvedbo prenovljene metodologije in tarifnega sistema potrebno prilagoditveno obdobje, ki bo zagotovljeno vsaj v trajanju 6 mesecev. Obenem pa poziva izvajalce podpornih procesov, da projekte že sedaj vključijo v svoje izvedbene načrte in se začnejo pripravljati na izvedbo. Ključno je namreč, da uveljavimo prenavo z začetkom novega regulativnega okvira, saj med obema metodologijama, tj. metodologijo za določanje upravičenih stroškov in metodologijo za obračun omrežnine, obstajajo določene implicitne in eksplicitne povezave.

V okviru projekta smo razpoznali oziroma bolje potrdili določene normativne ovire, zaradi katerih obstajajo omejitve pri upoštevanju lokacijske granularnosti, uporabi področne poštno znamke, zagotavljanja prožnosti iz manjše proizvodnje iz OVE in nekatere druge tehnične omejitve, ki so bile razkrite s strani agencije¹⁰ v letu 2019. Ob tem smo v analizi normativnega okvira na nacionalni ravni razpoznali tudi določene stimulacije za vzpostavitev aktivnega odjema, ki po oceni agencije zaenkrat ne izkrivljajo trga in so primerne, vendar jih bo treba s tega vidika ponovno ovrednotiti, ko se bo delež aktivnega odjema pomembneje povečal.

⁹ skladno z dobro prakso v EU in globalno ob upoštevanju vidikov transformacije sektorja

¹⁰ D. Batič, T. Marčič, J. Stergar, Uvajanje trga s prožnostjo aktivnega odjema v Sloveniji: Zaznane ovire in priporočila, 14. konferenca slovenskih elektroenergetikov, Laško 2019

Priloga 1: Pregled konceptov aktivnega odjema in energetskih skupnosti v kontekstu obračuna omrežnine in drugih pristojbin in dajatev – EU zakonodaja

		Omrežnina	Druge pristojbine in dajatve
16. člen Direktive (EU) 2019/944 - Energetske skupnosti državljanov	Splošno pravilo	... pregledne in nediskriminatorne omrežnine, ki v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2019/943 odražajo stroške, da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema.	... nediskriminatorni, pravični, sorazmerni in pregledni postopki in takse, vključno v zvezi z registracijo in izdajo dovoljenj, ... , da se zagotovi njihov zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi skupnih stroškov sistema.
	Kadar se električna energija souporablja	... je to brez poseganja v veljavne omrežnine, tarife in dajatve v skladu s pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije, ki jo izdelata pristojni nacionalni organ.	
22. člen Direktive (EU) 2018/2001 - Skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov	Splošno pravilo	... uporabljajo ... omrežnine, ki odražajo stroške, ..., s čimer se zagotovi, da ustrezno, pošteno in uravnoteženo prispevajo k delitvi skupnih stroškov v sistemu v skladu s pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije, ki jo pripravijo pristojni nacionalni organi;	... uporabljajo pravični, sorazmerni in pregledni postopki, vključno s postopki registracije in licenciranja, ..., pa tudi ustrezne pristojbine, dajatve in davki, s čimer se zagotovi, da ustrezno, pošteno in uravnoteženo prispevajo k delitvi skupnih stroškov v sistemu v skladu s pregledno analizo stroškov in koristi distribuiranih virov energije, ki jo pripravijo pristojni nacionalni organi;
15. člen Direktive (EU) 2019/944 – Aktivni odjemalci („aktivni odjemalec“ pomeni končnega odjemalca ali skupino končnih odjemalcev, ki delujejo skupaj.)		... zanje veljajo omrežnine, ki odražajo stroške, so pregledne in nediskriminatorne ter v skladu s členom 59(9) te direktive in členom 18 Uredbe (EU) 2019/943 ločeno obračunane za električno energijo, dovedeno v omrežje, in električno energijo, prejeta iz omrežja, s čimer se zagotovi, da zadostno in uravnoteženo prispevajo k delitvi skupnih stroškov sistema;	... ne da bi za njih veljale nesorazmerne diskriminatorne tehnične zahteve, administrativne zahteve, postopki in plačila ...
21. člen Direktive (EU) 2018/2001 - Samooskrbovalci z energijo iz obnovljivih virov	Odjem ali oddaja električne energije v omrežje	... ne da bi se zanje uporabljali: (i) v zvezi z električno energijo, ki jo porabijo iz omrežja ali jo vanj dovajajo, ... omrežnine, ki ne odražajo stroškov;	... ne da bi se zanje uporabljali: (i) v zvezi z električno energijo, ki jo porabijo iz omrežja ali jo vanj dovajajo, diskriminatorni ali nesorazmerni postopki in pristojbine ...



		Omrežnina	Druge pristojbine in dajatve
	Lastna proizvedena električna energija, ki ostane v objektu	... ne da bi se zanje uporabljali: ... (ii) ... kakršne koli pristojbine ¹¹ ali takse; (ne plača omrežnine)	... ne da bi se zanje uporabljali: ... (ii) ... diskriminatorni ali nesorazmerni postopki in kakršne koli pristojbine ali takse); (razen v primerih predvidenih s 3. odstavkom tega člena)
21. člen Direktive (EU) 2018/2001 - Samooskrbovalci z energijo iz obnovljivih virov, ki se nahajajo v isti stavbi, vključno z večstanovanjskimi bloki	Odjem ali oddaja električne energije v omrežje, lastna proizvedena električna energija, ki ostane v objektu	... omrežnine, ki veljajo za posameznega samooskrbovalca z energijo iz obnovljivih virov. ustrezne pristojbine, takse, dajatve in davke, ki veljajo za posameznega samooskrbovalca z energijo iz obnovljivih virov. ...

¹¹ Besedilo angleške verzije direktive: »..., without being subject: ... (ii) in relation to their self-generated electricity from renewable sources remaining within their premises, to discriminatory or disproportionate procedures, and to **any charges** or fees;«

Priloga 2: Pregled različnih oblik samooskrbe oz. aktivnega sodelovanja odjemalcev pri proizvodnji električne energije: implementacija na nacionalno raven

Energetska skupnost državljanov kot bo urejena v 24. členu ZOEE bo z vidika omrežnine obravnavana enako kot Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov iz 42. do 44. člena ZSROVE

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
Namen samooskrbe	Oskrba poslovne ali stanovanjske stavbe z EE iz lastne PN OVE, ki je priključena za PPM na interno omrežje te stavbe	a) Oskrba več-stanovanjske ali poslovne stavbe z EE iz lastne (lahko tudi v lasti tretje osebe) PN OVE, ki je priključena na interno omrežje te stavbe in oskrbuje z EE več PPM znotraj stavbe b) Oskrba več-končnih odjemalcev na NN znotraj iste transformatorske postaje z EE iz lastne (lahko tudi v lasti tretje osebe) PN OVE, ki je priključena na lastnem	Oskrba poslovne ali stanovanjske stavbe z EE iz lastne PN OVE, ki je priključena za PPM na interno omrežje te stavbe	Oskrba več-stanovanjske ali poslovne stavbe z EE iz lastne (lahko tudi v lasti tretje osebe) PN OVE, ki je priključena na interno omrežje te stavbe in oskrbuje z EE več PPM znotraj stavbe	Pogoj proizvodnja EE iz OVE v PN v lasti pravne osebe - skupnosti s katero se oskrbujejo člani oziroma družbeniki skupnosti; Skupnost lahko tudi prodaja, shranjuje EE OVE; Skupnost na področju obnovljivih virov ima po ZSROVE status proizvajalca!

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
		PPM na NN za isto transformatorsko postajo			
Ureditev samooskrbe z EE	Pogodba o samooskrbi z dobaviteljem EE	Pogodba o samooskrbi z dobaviteljem EE	Pogodba o samooskrbi z dobaviteljem EE	Pogodba o samooskrbi z dobaviteljem EE	Ustanovitev pravne osebe, ki ima v lasti PN za proizvodnjo EE iz OVE; Pogodbe o »delitvi« EE, proizvedene v PN, ki je v lasti skupnosti, med člani oziroma družbeniki skupnosti, (vsak član skupnosti ima sklenjeno še pogodbo o dobavi z dobaviteljem)
Namestitev PN in priključitev	Individualna stavba z enim pp mestom, priključitev PN za pp mestom, na internem omrežju stavbe	a) Več-stanovanjska /poslovna stavba, lahko z več PPM, priključitev PN preko lastnega PPM v oziroma na meji internega omrežju stavbe;	Individualna stavba z enim PPM, priključitev za PPM, na internem omrežju stavbe	Več-stanovanjska /poslovna stavba, lahko z več PPM, priključitev PN preko lastnega PPM v oziroma na meji internega omrežja stavbe	Lastno PPM za proizvodno napravo, neodvisno od lokacije PPM končnih odjemalcev, ustanovitelj (članov, družbenikov) skupnosti (smiselno v bližini lokacije PN), ZSROVE –

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
		b) Vključitev več PPM znotraj iste transformatorske postaje NN omrežja, PN priključena preko lastnega PPM na NN znotraj istega območja transformatorske postaje			omejitev na distribucijsko omrežje v Sloveniji
Vključene strani/Pravno-organizacijska oblika	Gospodinjski odjemalci, nemerjen odjem do 43 kW	Gospodinjski odjemalci, nemerjen odjem do 43 kW; Pogodba za ureditev razmerij v zvezi z izvedbo PN (lastnik PN je lahko tretja oseba)	Ni omejitve v ZSROVE	Ni omejitve v ZSROVE; Pogodba za ureditev razmerij v zvezi z izvedbo PN (lastnik PN je lahko tretja oseba)	Pravna oseba (oblika ni definirana), ki jo lahko ustanovijo fizične osebe, MSP-ji, osebe javnega prava; Primarna dejavnost je proizvodnja EE iz OVE za koristi družbenikov oziroma članov; Skupnost, kot pravna oseba »deli« (prodaja pod dogovorjenimi pogoji v ustanovnem aktu ali pogodbi) EE, proizvedeno v

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
					PN OVE, ki so v lasti te pravne osebe svojim članom oziroma družbenikom (končnim odjemalcem); Člani oziroma družbeniki skupnosti) morajo imeti sklenjeno še pogodbo z dobaviteljem (lahko je tudi skupnost); Skupnost lahko izvaja tudi dobavo, hrambo itd.
Omejitve priklopa	0,8 priključne moči odjema na PPM	ne	ne	ne	ne
Obračunsko obdobje/interval za EE	Obračunsko obdobje »leto«, oddana in prevzeta EE se netirata na letnem nivoju	Obračunsko obdobje »leto«, oddana in prevzeta EE se netirata na letnem nivoju (prevzem na PPM – oddaja na PPM= neto)	Obračun EE se izvede glede na dejansko prevzete in oddane količine EE v obračunskem obdobju ¹²	Obračun EE se izvede glede na dejansko prevzete in oddane količine EE v obračunskem obdobju ¹³	Obračun EE se izvede glede na dejansko prevzete in oddane količine EE v obračunskem obdobju ¹³

¹² 15 minut

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
	(prevzem na PPM – oddaja na PPM=neto)				
Obračun omrežnine za energijo	Omrežnina se obračuna za neto prevzete količine EE; Možna samo ET	Omrežnina se obračuna za neto prevzete količine EE Možna samo ET	Omrežnina se obračuna za vso prevzeto EE iz omrežja v obračunskem intervalu po enakih pogojih za vse končne odjemalce	Omrežnina se obračuna za vso prevzeto EE iz omrežja v obračunskem intervalu po enakih pogojih za vse končne odjemalce	Omrežnina se obračuna za vso prevzeto EE iz omrežja, ki ni proizvedena v PN skupnosti v obračunskem intervalu po enakih pogojih za vse končne odjemalce; Omrežnina za EE, ki je prevzeta iz PN v lasti skupnosti, se obračuna z olajšavo, ki pri opredelitvi olajšave upošteva manjši obseg »uporabe« omrežja, in sicer se upošteva samo delež omrežnine za prevzeto EE za napetostne nivoje med točko priključitve PN in PPM članov oziroma družbenikov

Pravna podlaga	EZ-1: 315 a. člen ZSROVE: 72. člen		ZSROVE: 37. – 44. člen		
	Vključitev možna do 31. 12. 2023, ureditev se ohrani do izteka življenjske dobe proizvodne naprave		ZSROVE: 37. – 42. člen		ZSROVE: 42. - 44. člen
Naziv	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba«	Individualna samooskrba	»Skupnostna samooskrba« več-stanovanjske / poslovne stavbe	Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov
Obračun omrežnine za moč	Omrežnina za moč ¹³ se v Metodologiji #1 obračuna glede na pogodbeno dogovorjeno moč v posameznem časovnem bloku za posamezno PPM	Omrežnina za moč ¹⁴ se v Metodologiji #1 obračuna glede na pogodbeno dogovorjeno moč v posameznem časovnem bloku za posamezno PPM	Omrežnina za moč ¹⁴ se v Metodologiji #1 obračuna glede na pogodbeno dogovorjeno moč v posameznem časovnem bloku za posamezno PPM	Omrežnina za moč ¹⁴ se v Metodologiji #1 obračuna glede na pogodbeno dogovorjeno moč v posameznem časovnem bloku za posamezno PPM	Omrežnina za moč ¹⁴ se v Metodologiji #1 obračuna glede na pogodbeno dogovorjeno moč v posameznem časovnem bloku za posamezno PPM
Posebnosti pri plačilu prispevkov	Prispevki, ki se obračunavajo na kWh, se obračunajo za neto prevzete količine EE (URE, operater trga)	Prispevki, ki se obračunavajo na kWh, se obračunajo za neto prevzete količine EE (URE, operater trga)	Ne plačajo prispevka URE za prevzete količine EE; Plačajo sorazmeren del prispevka OVE, glede na priključno moč PN;	Ne plačajo prispevka URE; Plačajo sorazmeren del prispevka OVE, glede na priključno moč PN;	Iz veljavne zakonodaje ni znanih posebnosti, pričakovati so enake oprostitve kot pri ostalih dveh oblikah
Deklaracija, potrdila o izvoru, podpore	ne	ne	da	da	da

Kratice:

¹³ Omrežnina za moč se sedaj obračuna glede na obračunsko moč PPM

EE – električna energija

PN – proizvodna naprava

PPM – prevzemno-predajno mesto

NN – nizka napetost